

Hospitals de Catalunya

L'Hospital municipal de Ripoll

ABANS de tractar d'aquest Hospital, fundat en el segle XVI, cal fer esment d'un altre Hospital més antic, dependència del monjo almoiner del Monestir, amb les rendes del qual es sostenia. Era el seu objecte l'assistència dels forasters i peregrins pobres que passaven per la vila.

Estava fora del recinte enmurallat de la clausura monacal, i en els documents de l'època, se l'anomena indistintament *Hospital de Peregrins*, *d'Estrangers*, *de l'Almoïna* i, més comunament, del *Raig*, nom que li provenia d'estar situat davant d'un abeurador públic, d'on brollava un gros doll d'aigua anomenat *el Raig*.

Després de l'incendi del Monestir l'any 1835, l'edifici, com tots els béns del Cenobi, anà a parar a la desamortització. En aquesta data no devia servir d'Hospital, car se l'anomenava *Casa de la Collecta*. Posteriorment, l'Ajuntament adquirí l'edifici comprant-lo a l'Estat, va instal·lar-hi la presó als baixos i el col·legi de noies al primer pis. Durant la guerra carlina, fou derrocat l'edifici per ordre d'En Savalls, amb el fi de posar en comunicació la carretera de Ribes amb la part alta de la vila.

* * *

El dia 19 de maig de l'any 1573, l'illustre senyor En Jeroni de Pinós, Procurador general de la present Vila i Abadiat, en nom de l'abat Climent May, congregà al Palau Abadial a la Universitat i singulars homes de Ripoll per a tractar de la fundació d'un Hospital destinat als habitants de la vila, puix, com hem vist, el Monestir ja en sostenia un per als peregrins i forasters.

La proposició fou acollida amb el major entusiasme pels concurrents, en nombre de 68, els quals oferiren a l'acte diverses quantitats i nome-

naren allí mateix als primers administradors, que foren els honorables Francesc Llaguna, adroguer, i Pere Freixes, mercader, els quals posaren tot seguit mans a l'obra.

A la façana de l'Hospital hi ha tres làpides que en commemoren les principals efemèrides: l'edificació i les dues reedificacions sofertes. Diu la primera:

AB LAS CHARITATS DELS HOMES DE
RIPOLL Y ALTRES PERSONES DEVOTES
FOUCH EDIFICADA LA PRESENT CASA
EN LO ANY 1573

L'edifici fou aixecat extramurs de la vila, davant de la capella ja existent de la Mare de Déu de Gràcia, encara que separat d'aquesta. La situació de l'edifici era excel·lent, però reunia una circumstància molt desfavorable en temps de guerra i que ha estat dues vegades la seva ruïna. Arrecerat a la muntanya de Sant Bartomeu, de cara a la muralla de la vila, de la qual l'en separava només el riu, resultava un lloc a propòsit per a des d'allí hostilitzar la població.

Durant la guerra entaulada entre Espanya i França, que succeí la revolta dels segadors, els exèrcits francesos conqueriren la vila de Puigcerdà i amenaçaren d'envair tot Catalunya. I llavors (1654) el comandant militar de Ripoll, manà de destruir, per millor defensar-se, l'Hospital i el raval de cases annexes. "La casa fou tota cremada sens aprofitar cosa gran ni xicha, sols lo altar qui vui en un escon i portas que vui es tot dins la Capella y la roba blanca ques conservà dins St. Euda!t tot lo temps de guerra" (Arxiu Municipal).